แนวทางการพัฒนาหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

The Develop of Guidelines for Master Program of Public Administration in Buriram Rajabhat University

ประชัน คะเนวัน[1*] สถาพร วิชัยรัมย์[2] และธัญญรัตน์ คะเนวัน[2]

Prachan Kanawan[1*], Sataporn Wichairam[2], and Thanyarat Kanewan[2]

Received: 20 March 2020
Revised: 15 May 2020
Accepted: 22 May 2020

บทคัดย่อ

การศึกษาครั้งนี้มีความมุ่งหมาย เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ ใน 4 ด้าน คือ ด้านการบริหารจัดการหลักสูตร ด้านวิชาเฉพาะด้าน ด้านวิชาสัมพันธ์ และด้านวิชาเสริม กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ศิษย์ปัจจุบันและศิษย์เก่าของหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิตมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ จำนวน 41 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามมี 3 ลักษณะ คือ แบบตรวจสอบรายการ (Check List) แบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ และแบบปลายเปิด (Open-ended Form) ได้ค่าความเชื่อมั่น (Reliability) เท่ากับ 0.8606 สถิติพื้นฐานที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการศึกษาพบว่า 1) แนวทางในภาพรวมในการพัฒนาตามความคิดเห็นของศิษย์ปัจจุบันและศิษย์เก่าของหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิตมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.30) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการบริหารจัดการหลักสูตร ($\bar{X}$ =4.34) รองลงมา คือ ด้านวิชาสัมพันธ์ ($\bar{X}$ = 4.34) ด้านวิชาเสริม ($\bar{X}$ = 4.29) ด้านวิชาเฉพาะด้าน ($\bar{X}$ =4.25) ตามลำดับ 2) ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่น ๆ ที่มีจำนวนมากที่สุด คือ ควรมีการจัดลำดับหลักสูตรหลักสูตรให้เหมาะสม คิดเป็นร้อยละ 31.20 รองลงมา คือ ควรจัดเนื้อหาให้มีความสอดคล้องกับปัจจุบัน คิดเป็นร้อยละ 24.57 และควรมีการจัดสัมมนาแลกเปลี่ยนประสบการณ์การเรียนรู้ระหว่างสถาบัน คิดเป็นร้อยละ 18.21

คำสำคัญ: แนวทางการพัฒนาหลักสูตร รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต

Abstract

This study aims to study the development guidelines for the Master of Public Administration curriculum. Buriram Rajabhat University in 4 areas: curriculum management specialization academic relations and additional

[1] รองศาสตราจารย์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราลภัฏบุรีรัมย์

[1] Associate Professor, Faculty of Humanities and Social Sciences, Buriram Rajabhat University

[2] ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราลภัฏบุรีรัมย์

[2] Assistant Professor Dr., Faculty of Humanities and Social Sciences, Buriram Rajabhat University

[*] Corresponding e-mail: Prachan.Kw@bru.ac.th

subjects. The samples were current students and alumni of the Master of Public Administration Program. Buriram Rajabhat University, 41 people. The tools used to collect data were questionnaires, which were 3 types: Check List, Rating Scale, 5 levels, and Open-ended Form. confidence (Reliability) was 0.8606. The basic statistics used in data analysis were percentage, mean and standard deviation. The study found that 1) An overall approach to development based on the opinions of current students and alumni of Master of Public Administration Program Buriram Rajabhat University as a whole is at the level very much ($\bar{X}$ = 4.30). When considering each aspect, it was found that the aspect with the highest average was the curriculum management ($\bar{X}$ = 4.34), followed by the relational subject ($\bar{X}$ = 4.34), and the additional subjects ($\bar{X}$ = 4.29) in specific subjects ($\bar{X}$ = 4.25), respectively. 2) The opinions and other suggestions that have the highest number are that the curriculum should be sequenced appropriately. accounted for 31.20 percent, followed by content should be arranged to be consistent with the present Representing 24.57 percent and there should be a seminar to exchange learning experiences between institutions. representing 18.21 percent.

Keyword: curriculum development guidelines, master of public administration

บทนำ

การศึกษาถือว่าเป็นเครื่องมือในการพัฒนาคนรวมไปถึงการพัฒนาสังคมและการพัฒนาประเทศ ฉะนั้นการจัดการศึกษาจึงมีความจำเป็นตั้งแต่ระดับปฐมวัย การศึกษาระดับประถมศึกษาการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตลอดถึงระดับอุดมศึกษา การจัดการศึกษาทุกระดับจะต้องพัฒนาหลักสูตรกระบวนการให้สอดคล้องกับปัจจัยอื่น ๆ เช่น ด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง วัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อม เป็นต้น เช่นเดียวกับการจัดการศึกษาในมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ระดับบัณฑิตศึกษามีความจำเป็นต้องปรับปรุงพัฒนาหลักสูตรอย่างน้อยห้าปีต่อครั้ง หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ จำเป็นจะต้องปรับปรุง จึงจะต้องหาข้อมูลโดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้กำลังใช้หลักสูตร หรือผู้ที่ผ่านการใช้หลักสูตรมาแล้ว

หลักสูตรมีความสำคัญในการจัดการศึกษา เป็นสิ่งที่ทำให้เห็นแนวทางในการจัดการเรียนการสอนประสบการณ์ทุกรูปแบบให้กับผู้เรียน นับได้ว่าเป็นหัวใจสำคัญหนึ่งของการจัดการศึกษา มีการกำหนดเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ. 2558 โดยในทุกหลักสูตรต้องมีการปรับปรุงพัฒนาให้มีความทันสมัยเป็นระยะ ให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลง ความต้องการของตลาดแรงงานและผู้เรียนในปัจจุบัน (Oliva, 2009)

การพัฒนาคุณภาพการศึกษาตามกลไกของระบบการประกันคุณภาพการศึกษา ก็จะขับเคลื่อนสู่การปรับปรุงพัฒนาตามวงจรคุณภาพอย่างต่อเนื่องและยั่งยืน คุณภาพการศึกษาก็จะพัฒนาขึ้นตามลำดับ แม้แต่มาตรฐานการปฏิบัติงาน (Standard) เมื่อนำไปสู่การปฏิบัติในปีต่อไป ก็ต้องมีการประเมินและปรับปรุงพัฒนาเช่นกัน ดังนั้น สถานศึกษาที่มุ่งสร้างวัฒนธรรมคุณภาพให้ยั่งยืน จำเป็นต้องขับเคลื่อนวงจรคุณภาพ PDCA กับ SDCA(Standard-Do-Check-Act) ให้ก้าวหน้าต่อไปอย่างไม่หยุดยั้ง ด้วยกลวิธีที่เหมาะสมกับบริบทของแต่ละสถานศึกษา ซึ่งการใช้แนวคิดต่าง ๆ เพื่อให้เกิดการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง (สำนักทดสอบทางการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกระทรวงศึกษาธิการ, 2554)

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์เปิดสอนหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต ตั้งแต่ปีพ.ศ. 2547 จนถึงปัจจุบันได้มีการปรับปรุงหลักสูตรมาแล้วสามครั้ง การปรับปรุงแต่ละครั้งได้ปรับปรุงโดยการคาดการณ์ตามความเปลี่ยนแปลงทางการเมือง เศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรมเป็นหลัก โดยไม่มีการสำรวจจากผู้ใช้หลักสูตร โดยตรง ด้วยเหตุนี้จึงอาจจะเป็นไปได้ว่าหลักสูตรที่ปรับปรุงมานั้น ไม่สนองตอบต่อผู้ใช้หลักสูตรโดยตรง ไม่สนองตอบสังคมในจังหวัดบุรีรัมย์และจังหวัดใกล้เคียงรวมทั้งผู้ใช้ผลผลิตที่เป็นบุคลากรที่จบหลักสูตรนี้ ด้วยเหตุนี้คณะผู้วิจัยจึงต้องการสำรวจจากผู้ใช้หลักสูตรในปัจจุบันและในอดีต เพื่อตอบคำถามความต้องการของสังคมอย่างแท้จริง จากความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาดังกล่าว คณะผู้วิจัยจึงมี

ความเห็นร่วมกันว่าจะทำการวิจัยเรื่องแนวทางการปรับปรุงหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ เพื่อเป็นข้อมูลในการปรับปรุงหลักสูตรครั้งต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาหลักสูตรรัฐประศาสน-ศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

การทบทวนวรรณกรรม

ประเทศไทยได้มีการพัฒนาเศรษฐกิจสังคม โดยใช้แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ โดยปัจจุบันอยู่ในระหว่างการใช้แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 ซึ่งใช้ในปี พ.ศ. 2555 – 2559 มีกรอบแนวคิดเพื่อบรรลุถึงวิสัยทัศน์ระยะยาว โดยมีปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเป็นปรัชญานำทาง และคำนึงถึงบริบทการเปลี่ยนแปลงที่จะเป็นทั้งโอกาสและข้อจำกัดของการพัฒนาในแนวทางดังกล่าว หลักการสำคัญมีดังนี้

1. พัฒนาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และขับเคลื่อนให้บังเกิดผลในทางปฏิบัติที่ชัดเจนยิ่งขึ้นในทุกระดับ

2. ยึดคนเป็นศูนย์กลางของการพัฒนา ให้ความสำคัญกับการสร้างกระบวนการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในสังคม และการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจของประชาชน

3. พัฒนาประเทศสู่ความสมดุลในทุกมิติ อย่างบูรณาการและเป็นองค์รวม

4. ยึดวิสัยทัศน์ปี พ.ศ. 2570 เป็นเป้าหมาย ซึ่งจะส่งผลให้บรรลุการพัฒนาที่อยู่ บนรากฐานของสังคมไทย อยู่บนกรอบแนวคิดของการพัฒนาบนหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ประเทศมีสถาบันพระมหากษัตริย์เป็นเสาหลักของความเป็นปึกแผ่นของคนในชาติ ครอบครัวมีความสุข เป็นพื้นฐานที่สร้างคนเป็นคนดี ชุมชนมีความเข้มแข็งและมีบทบาทในการพัฒนา ระบบเศรษฐกิจมีเสถียรภาพและความสามารถในการแข่งขัน มีการบริการสาธารณะที่มีคุณภาพ มีกฎระเบียบ และกฎหมายที่บังคับใช้อย่างเป็นธรรม และประเทศไทยมีความเชื่อมโยงกับประเทศภูมิภาคและอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข

ความสำคัญของหลักสูตร

หลักสูตรมีความสำคัญและจำเป็นสำหรับการจัดการศึกษาของประเทศในระดับและประเภทต่างๆ ตั้งแต่การจัดการศึกษาผู้เรียนก่อนวัยเรียน การประถมศึกษา การมัธยมศึกษา การศึกษานอกระบบ การศึกษาประเภทอาชีวศึกษา และการอุดมศึกษา รวมทั้งการฝึกอบรมทั้งระยะสั้น และระยะยาวซึ่งหลักสูตรเป็นเครื่องมือที่ทำให้ความมุ่งหมายของการจัดการศึกษาของประเทศมีประสิทธิภาพ ความสำคัญของหลักสูตรสรุปได้ดังนี้ (วิชัย วงษ์ใหญ่, 2554)

1. หลักสูตรเป็นแผนและแนวทางในการจัดการศึกษาของชาติให้บรรลุตามความมุ่งหมายและนโยบาย

2. หลักสูตรเป็นหลักและเป็นแนวทางในการวางแผนวิชาการ การจัดการ การบริหารการศึกษา การสรรหาและการพัฒนาบุคลากร การจัดวัสดุ อุปกรณ์ เครื่องมือ' นวัตกรรมการเรียนการสอน งบประมาณ อาคารสถานที่ ซึ่งจำเป็นต้องได้รับการพิจารณาให้เหมาะสมและสอดคล้องกับความคาดหวังของหลักสูตร

3. หลักสูตรเป็นเครื่องมือในการควบคุมมาตรฐานการศึกษา ของสถานศึกษาและคุณภาพของผู้เรียนให้เป็นไปตามนโยบายและแผนการศึกษาชาติ และสอดคล้องกับความต้องการของแต่ละท้องถิ่น

4. ระบบหลักสูตรจะกำหนด ความมุ่งหมาย ขอบข่ายเนื้อหาสาระ แนวทางการจัดประสบการณ์ การเรียนการสอน แหล่งทรัพยากร และการประเมินผล สำหรับการจัดการศึกษาของผู้สอนและผู้บริหาร

5. หลักสูตรจะเป็นเครื่องบ่งชี้ทิศทางการพัฒนาทัพยากรมนุษย์ให้มีคุณภาพและสอดคล้องกับแนวโน้มการพัฒนาสังคมของประเทศ

องค์ประกอบของหลักสูตร

โดยทั่วไปที่สำคัญ ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ (Taba, 1962; Wongyai, 2009)

1. จุดมุ่งหมายเป้าหมายของหลักสูตร และวัตถุประสงค์ของการเรียนรู้ คือ คุณภาพผู้เรียนเมื่อสำเร็จจากหลักสูตร ซึ่งประกอบด้วย เนื้อหาสาระ กระบวนการเรียนรู้ กระบวนการคิด คุณธรรมจริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ องค์ประกอบของ

2. เนื้อหาสาระ คือ สาระการเรียนรู้ ประสบการณ์ที่ผู้เรียนจะได้รับ และเกิดการเรียนรู้อย่างเป็น ลำดับขั้นตอน เพื่อก่อให้เกิดความรู้ ทักษะ ความสามารถตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรที่ได้กำหนด

3. การจัดการเรียนรู้ กิจกรรม ประสบการณ์การเรียนรู้ คือ กระบวนการจัดการของผู้สอนที่จะดำเนินการให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ในเนื้อหาสาระ ก่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจ ประสบการณ์นำไปสู่การปรับ ประยุกต์ใช้ในการการดำเนินชีวิต หรือการประกอบอาชีพได้อย่างถูกต้องเหมาะสม รวมถึงมีทักษะการเรียนรู้ ทักษะการคิด และคุณธรรมจริยธรรม ตลอดจนคุณลักษณะที่พึงประสงค์

4. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ คือ กระบวนการตรวจสอบและประเมินคุณภาพของผู้เรียน การจัดการเรียนรู้ตลอดจนเนื้อหาสาระและจุดมุ่งหมายของหลักสูตร

วิธีการดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ศิษย์ปัจจุบันและศิษย์เก่าของหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ จำนวน 42 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวมรวมข้อมูล

การวิจัยเชิงปริมาณ เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวมรวมข้อมูลได้แก่ แบบสอบถาม (Questionnaires) ที่ได้จากการศึกษาแนวทางการปรับปรุงหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ ดังต่อไปนี้ใน 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการบริหารจัดการหลักสูตรด้านวิชาเฉพาะด้าน ด้านวิชาสัมพันธ์ ด้านวิชาเสริม แบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ตามวิธีของ (Likert Method) (บุญชม ศรีสะอาด.2556)

การตรวจสอบโดยการหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม (Reliability) โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach) ด้วยการนำแบบสอบถามที่ได้มาดำเนินการปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิไปทดลองกับกลุ่มตัวอย่าง ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง (Try-out) จำนวน 30 กลุ่มตัวอย่าง ค่าความเชื่อมั่น จากการคำนวณค่าสัมประสิทธิ์ความเที่ยงตรงทั้งฉบับเป็น 0.8606 (ศิริชัย กาญจนวาสี, 2548)

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ ดำเนินการดังนี้

1.1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check-List) โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) วิเคราะห์โดยใช้การหาค่าความถี่ (Frequency) แล้วสรุปมาเป็นค่าร้อยละ (Percentage)

1.2 แนวทางการปรับปรุงหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ ดังต่อไปนี้ใน 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการบริหารจัดการหลักสูตรด้านวิชาเฉพาะด้าน ด้านวิชาสัมพันธ์ ด้านวิชาเสริม ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scales) 5 ระดับ ตามวิธีของ (Likert Method) (บุญชม ศรีสะอาด.2556) วิเคราะห์โดยใช้ การหาค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

2. การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ

การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพเป็นการวิเคราะห์ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะแนวทางในแนวทางการพัฒนาหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบ ปลายเปิด (Open-Ended) ใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

ผลการวิจัย

ในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลดังกล่าวสามารถแบ่งการนำเสนอออกได้เป็น 3 ตอนตามแบบสอบถามในแต่ละตอน ดังนี้

1. ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่าข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 41 คน ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง 26 คน คิดเป็นร้อยละ 63.42 อายุ 31-40 จำนวน 21 คน คิดเป็นร้อยละ 51.22 ตำแหน่งงานรับราชการ จำนวน 33 คน คิดเป็นร้อยละ 80.48 เข้ารับการศึกษาปีการศึกษา 2562 จำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 36.59 (ตารางที่ 1)

ตารางที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตาม เพศ อายุ ตำแหน่งงาน ปีการศึกษา

ข้อมูลทั่วไป		จำนวน	ร้อยละ
เพศ	ชาย	15	36.58
	หญิง	26	63.42
อายุ	20-30	10	24.39
	31-40	21	51.22
	41-50	8	19.52
	51-60	2	4.87
ตำแหน่งงาน	รับราชการ	33	80.48
	รัฐวิสาหกิจ	2	4.87
	เอกชน	2	4.87
	ธุรกิจส่วนตัว	4	9.75
ปีการศึกษา	2557	6	14.63
	2558	3	7.32
	2559	17	41.46
	2562	15	36.59

2. แนวทางการพัฒนาหลักสูตรรัฐประศาสนศาตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์พบว่า ความคิดเห็นของศิษย์ปัจจุบันและศิษย์เก่าของหลักสูตรรัฐประศาสนศาตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ =4.30) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการบริหารจัดการหลักสูตร ($\bar{X}$ =4.34) รองลงมา คือ ด้านวิชาสัมพันธ์ ($\bar{X}$ = 4.34) ด้านวิชาเสริม ($\bar{X}$ = 4.29) ด้านวิชาเฉพาะด้าน ($\bar{X}$ = 4.25) ตามลำดับ (ตารางที่ 2)

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับทางการพัฒนาหลักสูตรรัฐประศาสนศาตรมหาบัณฑิตโยภาพรวม

รายการ	ระดับความพึงพอใจ		แปลผล
	$\bar{X}$	S.D.	
1. ด้านการบริหารจัดการหลักสูตร	4.35	0.58	มาก
2. ด้านวิชาเฉพาะด้าน	4.25	0.57	มาก
3. ด้านวิชาสัมพันธ์	4.34	0.65	มาก
4. ด้านวิชาเสริม	4.29	0.64	มาก
รวม	4.30	0.58	มาก

อภิปรายผล

1. จากการวิจัยพบว่าแนวทางการพัฒนาหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิตมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ ทั้ง 4 ด้าน ประกอบด้วย ด้านการจัดการหลักสูตร ด้านวิชาเฉพาะด้าน ด้านวิชาสัมพันธ์ และด้านวิชาเสริม โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยมากที่สุด 3 อันดับ คือ ด้านการบริหารจัดการหลักสูตร ด้านวิชาเสริม และด้านวิชาสัมพันธ์ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะเนื่องจากศิษย์ปัจจุบันและศิษย์เก่าของหลักสูตรรัฐ

ประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ส่วนใหญ่มีอาชีพรับราชการ ปัจจุบันรัฐได้มีการกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่น จึงทำให้เกิดองค์การบริหารส่วนตำบลเป็นจำนวนมากในประเทศไทย และข้าราชการส่วนใหญ่ที่เป็นข้าราชการสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลจบการศึกษาระดับปริญญาตรีเท่านั้น ดังนั้น มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์จึงได้เปิดการเรียนการสอนหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิตเพื่อรองรับความต้องการดังกล่าว โดยมุ่งพัฒนานักศึกษาที่จะประกอบอาชีพในภาครัฐทุกประเภท ทุกระดับ ให้มีคุณภาพมาตรฐานวิชาชีพ และให้มีคุณภาพเป็นไปตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2552 และเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับอุดมศึกษา พ.ศ. 2558 และยึดตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2552 ซึ่งผลการวิจัยสอดคล้องกับแนวคิดของลูกขวัญ อินทร์คล้าย (2559) จากผลการศึกษาแนวทางการพัฒนากระบวนการพัฒนาหลักสูตรของมหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม ที่พบว่า ด้านการบริหารจัดการ มหาวิทยาลัยโดยหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรจัดอบรมให้ความรู้เกี่ยวกระบวนการพัฒนาหลักสูตรแก่อาจารย์ประจำหลักสูตรมีคู่มือที่ชัดเจน มีกลไกในการกำกับติดตาม จัดสรรงบประมาณให้เพียงพอ เหมาะสม ด้านการดำเนินการ ควรพัฒนาหลักสูตรตามหลักการของทาบา 7 ขั้น โดยเน้นการพัฒนาแต่ละขั้นในประเด็นที่มีระดับการปฏิบัติต่ำที่สุดโดยเฉพาะขั้น การวินิจฉัยความต้องการควรใช้กระบวนการวิจัยที่มีคุณภาพ ให้ครอบคลุมและทั่วถึงกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกกลุ่ม แสดงว่าการบริหารจัดการและการดำเนินการพัฒนาหลักสูตรตามแนวทางที่นำเสนอในงานวิจัยโดยสรุปได้ดังกล่าวจะสามารถพัฒนาหลักสูตรของมหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม ให้มีคุณภาพเป็นไปตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2552 และเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับอุดมศึกษา พ.ศ. 2558 และยึดตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2552

2. เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านสามารถอธิบายได้ดังนี้

2.1 จากผลการวิจัย พบว่า ด้านการบริหารจัดการหลักสูตร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ในเรื่องการส่งเสริมให้นักศึกษาได้เค้าโครงวิจัย 3 บท ในภาคเรียนแรก การจัดอาจารย์เข้าสอนเป็นอาจารย์ที่มีความรู้ความสามารถ อาจารย์ที่สอนโดยตรงกับวิชาที่เรียน การจัดการเรียนการสอนตลอดหลักสูตร 4 ภาคเรียน ส่งเสริมให้หลักสูตรรัฐประศาสนสาสตร์มีคุณภาพมาตรฐานวิชาชีพ ซึ่งจะส่งผลให้การเรียนการสอนมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ซึ่งผลการวิจัยสอดคล้องกับแนวคิดของพีรศักดิ์ ชัยรุ่งโรชน์ปัญญา (2551) กล่าวว่า กระบวนการพัฒนาหลักสูตรประกอบด้วยขั้นตอนที่สำคัญต่างๆ หลายขั้นตอน โดยผู้ที่มีความสำคัญในการพัฒนาหลักสูตรที่ได้รับการกล่าวถึงและอ้างอิงอยู่เสมอก็คือ ราฟ ไทเลอร์ (Ralph W. Tyler) ซึ่งได้เสนอรูปแบบของการพัฒนาหลักสูตรโดยตั้งเป็นคำถามไว้ 4 ข้อ คือ 1. มีวัตถุประสงค์ทางการศึกษาอะไรบ้างที่โรงเรียนจะต้องให้เด็กได้รับ 2. มีประสบการณ์ทางการศึกษาอะไรบ้าง ที่จะทำให้วัตถุประสงค์เหล่านี้ 3. จะจัดประสบการณ์ทางการศึกษาหล่านี้ให้มีประสิทธิภาพได้อย่างไรจะพิจารณาได้อย่างไร 4 จะพิจารณาได้อย่างไรว่าวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้นั้นได้บรรลุแล้ว

2.2 จากผลการวิจัย พบว่าด้านวิชาเฉพาะด้าน โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลางทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าศิษย์ปัจจุบันและศิษย์เก่าของหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัย ราชภัฏบุรีรัมย์ มีความต้องการที่จะนำเอาความรู้จากศาสตร์ สาขาวิชาต่าง ๆ มาศึกษาและนำเข้ามาช่วยในการวิเคราะห์ในเรื่องของการบริหารงาน เพราะศาสตร์สาขาวิชาต่างๆ มีความก้าวหน้าเพียงพอที่จะช่วยให้หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิตมีเอกลักษณ์ที่ชัดเจนมากยิ่งขึ้นในการศึกษา โดยเฉพาะเมื่อได้นำเอาความรู้มาจากศาสตร์ที่แตกต่างกัน เช่น วิชาเศรษฐศาสตร์ บริหารธุรกิจ หรือสังคมวิทยา เป็นต้น มาประยุกต์ใช้ก็จะทำให้ผู้ศึกษาสามารถมีข้อมูลที่มากขึ้น เพื่อทำให้การตัดสินใจและหาวิธีทางที่ทำให้ สามารถตัดสินใจได้อย่างมีเหตุผลภายใต้ข้อจำกัดต่างๆ ซึ่งผลการวิจัยสอดคล้องกับงานวิจัยของ อภิรดี จิโรภาสและ อัศว์ศิริ ลาปีอี (2562) ศึกษาเรื่อง การประเมินหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิตสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ ที่กล่าวว่า ควรมีหลักสูตรด้านรัฐศาสตร์คู่กับด้านรัฐประศาสนศาสตร์ด้วยจะได้เรียนรู้หลากหลายหรืออาจเพิ่มรายวิชาด้านการเมืองการปกครอง รัฐศาสตร์เบื้องต้น นิสิตจะได้สามารถเลือกต่อปริญญาโทได้ทั้งทางด้านรัฐประศาสนศาสตร์และอาจเรียนต่อทางรัฐศาสตร์ได้อีกด้วย และในประเด็นที่ควรพัฒนาอีกประการคือ ควรมีการพัฒนาหลักสูตรสอดคล้องกับแนวทางการแก้ไขปัญหาบนฐานของการพัฒนาพื้นที่ชุมชนท้องถิ่นในภาคตะวันออกเฉียงเหนือโดยควรมีการผลักดันให้เกิดกระบวนการจัดการเรียนการสอนเป็นที่ยอมรับของสังคมและขับเคลื่อน

เป็นส่วนหนึ่งของการแก้ปัญหาสังคมในปัจจุบัน ควรการจัดกิจกรรมโครงการพัฒนาความรู้สู่ชุมชนให้มากยิ่งขึ้น โดยการมีส่วนร่วมของชุมชน

2.3 จากผลการวิจัย พบว่าด้านวิชาสัมพันธ์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าศิษย์ปัจจุบันและศิษย์เก่าของหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ มีความพอใจและ ได้เล็งเห็นถึงการนำปัจจัยการเมืองเข้ามาพิจารณาประกอบเนื่องจากลักษณะเฉพาะของการบริหารรัฐกิจจะต้องมีการปฏิสัมพันธ์กับระบบย่อยของระบบการเมือง เช่น ความสัมพันธ์ระหว่างฝ่ายนิติบัญญัติกับฝ่ายบริหาร ความสัมพันธ์ระหว่างฝ่ายตุลาการกับฝ่ายบริหาร ความสัมพันธ์ระหว่างพรรคการเมืองกับฝ่ายบริหาร ความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มผลประโยชน์กับฝ่ายบริหาร ความสัมพันธ์ระหว่างนักการเมืองกับข้าราชการประจำ เป็นต้น จะต้องเป็นวิชาสัมพันธ์มีความจำเป็นกับท้องถิ่น วิชาสัมพันธ์สามารถนำไปใช้ได้ วิชาสัมพันธ์สอดคล้องกับหลักสูตร ซึ่งการศึกษาเป็นกระบวนการนโยบายสาธารณะเพื่อนำไปสู่การนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติ การประเมินผลนโยบายหรือการวิเคราะห์ข้อมูลป้อนกลับที่มีความสำคัญต่อการกำหนดนโยบาย และรวมถึงการศึกษาในเรื่องของ"ค่านิยม" เพื่อนำไปสู่การกำหนดแนวทางตัดสินใจ ซึ่งจำเป็นอย่างยิ่งสำหรับนักบริหาร โดยมีค่านิยมที่สำคัญๆ เช่น ประสิทธิภาพประ โยชน์สาธารณะ คุณธรรมของนักบริหารจริยธรรม ประชาธิปไตย ความเสมอภาคทางสังคม ความรับผิดชอบ การตอบสนองความต้องการของประชาชน ความซื่อสัตย์สุจริต และการรักษาความลับของทางราชการ ซึ่งผลการวิจัยสอดคล้องกับงานวิจัยของสุภาภัทร บุตรไทย (2550) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การประเมินคุณลักษณะมหาบัณฑิตหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานโยบายสาธารณะ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ปี พ.ศ. 2546-2549 ผลการวิจัยปรากฏดังนี้ 1) มหาบัณฑิตกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศชาย อายุ 40 ปี หรือน้อยกว่า สำเร็จการศึกษาในปี 2547 ก่อนเข้าศึกษา มีวุฒิปริญญาตรีสาขาอื่น ๆ และทำงานในหน่วยงานราชการเป็นระยะเวลาปีขึ้นไป การเรียนระดับปริญญาโทสอดคล้องกับงานที่ทำความรู้และประสบการณ์ที่ได้มีประโยชน์ต่อการปฏิบัติงาน 2) มหาบัณฑิตดกลุ่มตัวอย่างโดยรวมและจำแนกตามเพศและอายุ ประเมินคุณลักษณะมหาบัณฑิตโดยรวมและเป็นรายด้านอยู่ในระดับมาก

2.4 จากผลการวิจัย พบว่า ด้านวิชาเสริม โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าศิษย์ปัจจุบันและศิษย์เก่าของหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ มีความพอใจในการดำเนินกิจการต่างๆ ของสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ซึ่งมีขอบเขตครอบคลุมหลายมิติ มีขอบเขตที่กว้างขวางตามความเหมาะสม มีการนำเอาสาขาวิชาต่าง ๆมาประยุกต์ใช้ เช่น วิชาระบบการเมืองเศรษฐกิจและสังคมไทย วิชาคอมพิวเตอร์ วิชาภาษาอังกฤษ ความรู้ระหว่างศาสตร์วิชาต่าง ๆ เหล่านี้มาประยุกต์ใช้กับโลกแห่งความจริง ผลการวิจัยดังกล่าวสอดคล้องกับแนวคิดของ จุฑามาศ พรรณสมัย (2560) เรื่อง ประสิทธิภาพการฝึกงานของนักศึกษาสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิแห่งชาติระดับอุดมศึกษาคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี พบว่าข้อควรปรับปรุง ควรพัฒนาทักษะด้านภาษาต่างประเทศด้านทักษะ การใช้คอมพิวเตอร์/การใช้อุปกรณ์ในสานักงาน ทักษะการนำเสนอ รวมทั้งการเรียนรู้งานสารบรรณของหน่วยงานราชการ และหน่วยงานต้องการให้การผลิตบัณฑิต เน้นเรื่องภาษาอังกฤษ การคิดวิเคราะห์อย่างเป็นระบบ การใช้เทคโนโลยี และการปรับตัวในสังคมที่มีการเปลี่ยนแปลง อภิปรายผลได้ว่าการพัฒนานักศึกษาให้เป็นไปตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิแห่งชาติ สิ่งที่ควรตระหนักคือการพัฒนาด้านภาษา เนื่องจากการศึกษามีการปรับเปลี่ยนไปตามสังคมโลกและการเข้าสู่การศึกษาในศตวรรษที่ 21

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเพื่อการนำผลการวิจัยไปใช้

1. คณะกรรมการหลักสูตรรัฐประศาสนศาตรมหาบัณฑิต ควรจัดทำหลักสูตรโดยเน้นการตอบสนองความต้องการของผู้เรียน สังคมและท้องถิ่นเป็นหลัก โดยมีการวางแผนพัฒนาปรับปรุงหลักสูตรให้มีความทันสมัย ทันยุคในปัจจุบัน ตามเกณฑ์มาตรฐานการจัดการศึกษา

2. ควรมีการประชาสัมพันธ์หลักสูตรในหลากหลายช่องทางมากขึ้น เช่นการเพิ่มช่องทางในสื่อออนไลน์ การพัฒนาเว็บไซต์ รวมถึงการรักษาคุณภาพในการจัดการเรียนการสอนเพื่อการบอกต่อของผู้สำเร็จการศึกษา

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาในเรื่องผลการกระทบจากการนำหลักสูตรรัฐประศาสนศาตรมหาบัณฑิตมาใช้

2. ควรมีการเก็บข้อมูลจากกลุ่มผู้ประกอบการภาคเอกชนเพื่อศึกษาถึงแนวโน้มในการศึกษาต่อในอนาคต

เอกสารอ้างอิง

จุฑามาศ พรรณสมัย. (2560). ประสิทธิภาพการฝึกงานของนักศึกษาสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิแห่งชาติ ระดับอุดมศึกษา คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี. *วารสารวิชาการ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์, 8*(2), 13-29.

บุญชม ศรีสะอาด. (2556). *วิธีการทางสถิติสำหรับการวิจัย เล่ม 1*. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.

ลูกขวัญ อินทร์คล้าย (2559). *แนวทางการพัฒนากระบวนการพัฒนาหลักสูตรของมหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2552 และเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับอุดมศึกษา พ.ศ. 2558* (วิทยานิพนธ์ครุศาสตร์มหาบัณฑิต). พิษณุโลก :มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม.

วิชัย วงษ์ใหญ่. (2554). *การพัฒนาหลักสูตรระดับอุดมศึกษา.* กรุงเทพฯ บริษัท อาร์ แอนด์ ปริ้น จำกัด.

ศิริชัย กาญจนวาสี. (2548). *สถิติประยุกต์สำหรับนักวิจัย*. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สุภาภัทร บุตรไทย. (2550). *การประเมินคุณลักษณะมหาบัณฑิตหลักสูตรรัฐประศาสนศาตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานโยบายสาธารณะ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ปี พ.ศ.2564-2549.* (วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต). มหาสารคาม: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

อภิรดี จิโรภาสและ อัศว์ศิริ ลาปีอี. (2562). *การประเมินหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ.* สงขลา: มหาวิทยาลัยทักษิณ.

Taba, H., (1962). *Curriculum development: Theory and practice*. New York: Harcourt, Brace & World.

Oliva, P. F. (2009). *Developing the curriculum*. 7th ed. Boston: Allyn and Bacon.